

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej o petycji redakcyi »Dźwigni« w sprawie utworzenia »krajowej Rady rękodzielniczej«.

Wysoki Sejmie!

Od dłuższego czasu podnoszą się głosy w kołach rękodzielniczych a po części i kupieckich, że sprawa rękodzielnictwa, jego organizacyi zawodowej, organizacyi kredytu dla poszczególnych rękodzielników, zwłaszcza zaś dla spółek i towarzystw przemysłowych, więc spółek materyałowych, warstatowych, magazynowych, wytwórczych nie cieszy się dotąd dostateczną opieką kraju.

Nieco śmielsza akcyja na polu popierania większego przemysłu spotyka się w kołach rękodzielniczych z pewnem rodzajem zazdrości i niepokoju i podnoszą się głosy, że przemysł rękodzielniczy nie jest dostatecznie zastąpiony w »krajowej Komisji dla spraw przemysłowych«.

Chociaż statut Komisji, wielokrotnie wyrażona intencya Sejmu i dotychczasowa praktyka działalności krajowej Komisji przemysłowej i akcyi przez nią na polu popierania przemysłu prowadzonej wykluczają jednostronność, nie da się zaprzeczyć, że w szerokich kołach przemysłu rękodzielniczego rośnie wołanie o dosadniejszą pomoc i opiekę.

Wyrazem tego prądu jest petycyja »Dźwigni«, która zebrała przeszło 100 podpisów przemysłowców i licznych stowarzyszeń przemysłowych, rozrzuconych po kraju, do której też przystąpiły liczne rezolucyje, powzięte na zebraniach stowarzyszeń.

Petenci domagają się powołania do życia rodzaju nieustającej ankiety zawodowej, rodzaju nowej, odrębnej »Komisji przemysłowej« czy »Rady przemysłowo-rękodzielniczej«, a właściwie »Rady rękodzielniczej«, »w której zasiąść powinni jako zawodowi doradcy Wysokiego Wydziału i Sejmu sami rękodzielnicy i przemysłowcy, oraz życzliwi dla przemysłu krajowego kupcy, delegaci instytucyi uprawiających kredyt przemysłowo-handlowy, delegaci Ligi pomocy przemysłowej, reprezentanci przemysłowych stowarzyszeń, muzeów i t. p. instytucyi«.

Pewna niejasność celu, nieświadomość, że z mocy statutu swego i praktyki dzisiejsza krajowa Komisya przemysłowa obejmuje wszystkie zamierzone zadania, dla których miałyby powstać nowa i odrębna instytucya, nadają petycji cechę pewnej jednostronności tak co do proponowania składu nowej instytucyi jak jej roli.

Sejmowa Komisya przemysłowa jednak nie zapoznaje, że w tym ruchu petycyjnym objawia wzrastające poczucie, że proces rugowania przemysłu ręko-

dzielniczego z wielu prastarych dziedzin przez inwazyę masowej fabrycznej doniosłości jest objawem nietylko ekonomicznej, ale społecznej i narodowej doniosłości.

To też Sejmowa Komisya przemysłowa stojąc nieodmiennie przy przeświadczeniu, że akcyja kraju ma przed sobą olbrzymie pole na wszystkich dziedzinach przemysłu, że winna dążyć do uprzemysłowienia kraju, wytworzenia wielkiego przemysłu, nie może jednak na chwilę zapominać o tysiącznych zastępach przemysłu rękodzielniczego i spustoszeniach w równowadze społecznej, gdyby rękodzielnictwo nie wytrzymało w walce konkurencyjnej, — chce widzieć w petycyi „Dźwigni“ i tylu stowarzyszeń przemysłowych objaw symptomatyczny.

Sprawa ożywienia działalności stowarzyszeń przemysłowych, — sprawa żywszej organizacyi wszelkiego rodzaju spółek materyałowych, warsztatowych, motorowych, magazynowych, wytwórczych, — sprawa organizacyi kredytu rękodzielniczego w rozmaitych formach, — sprawa wciągnięcia kupiectwa w sferę interesu przemysłu krajowego, wymagają większej rozważy, zbadania stosunków i szukania środków zaradczych, nowoczesnych, na wysokości zadania.

Sejmowa Komisya przemysłowa nie chce przesądzać, czy powołanie do życia nowej odrębnej Komisyi jest niezbędne, przeświadczona raczej, że wypróbowana już długoletnią skuteczną akcyą krajowa Komisya dla spraw przemysłu, potrafi objąć należycie akcyę w kierunku rękodzielniczym, musi się oświadczyć jednak za podjęciem żywszem sprawy obrony rękodzielnictwa i kredytu rękodzielniczego.

Sejmowa Komisya przemysłowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby rozważył, czyby nie należało w łonie kraj. Komisyi przemysłowej utworzyć osobnej sekcyi (Komitetu) dla spraw przemysłu rękodzielniczego i kredytu rękodzielniczego, oraz czyby nie należało wzmocnić kraj. Komisję przemysłową przez powołanie do jej składu wybitnych zawodowych rękodzielników oraz przedstawicieli kupiectwa krajowego.

Zast. przewodniczącego:
Zardecki.

Sprawozdawca:
Rutowski.